

RASÛLÜLLAH'A YAPILAN SİHİR RİVÂYETİ HAKKINDA BİR ARAŞTIRMA

İhsan ARSLAN ()*

Öz

Hz. Muhammed'in Medine'ye gelmesiyle birlikte yahûdîlerle her alanda temasa geçilmiş, onlar da İslâm devletine ve davetine karşı tavırlarını ortaya koymuşlardır. Menfaatleri ellerinden giden, daha önce peygamberlerine her türlü eziyeti ve işkenceyi yapan, hatta onları öldürmekten çekinmeyen yahûdîler, Allah Rasûlü'ne zarar vermek, işinde karışıklık meydana getirmek amacıyla sihir teşebbüsünde bulunmuşlardır. Sihre maruz kalan bir kişinin vücudunda sıkıntı, elem ve kırgınlık hissetmesini hiç kimse inkar edemez. Rasûlüllah da insan olması açısından sihre maruz kalınca, bedeninde sıkıntı, kırgınlık ve halsizlik hissetmiş, bu vücut kırgınlığı ve halsizliği bir kaç gün devam etmiştir. Kaynaklarda belirtildiği şekilde Allah Rasûlü'nün kırk gün, altı ay, hatta bir sene bu halde kalması mümkün değildir. Allah, peygamberini bu sihrin tesirinden korumuştur. Böylece sihrin Hz. Peygamber'in aklına, kalbine ve itikadına herhangi bir tesiri olmamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Peygamber, sihir, Lebîd b. A'sam, Yahûdîler, tesir.*

An Inquiry About Sorcery Rumor which Practiced Against Messenger of God

Abstract

When Hz. Muhammed came to Medine Moslem People contacted with Jews on every area and they put forth their attitudes against İslâmîc State and its invitation. Jews who lost their profits, and the Jews, who had tortured and tormented their own prophets even had never hesitated to kill them, made a sorcery attempt to damage Messenger of God, to riot on his task. Nobody can deny that a person who has been bewitched feels trouble, pain and gall in his body. Because of being a human being, when the Messenger of God was bewitched he also felt trouble, gall and weakness in his body. In his body, these problems had gone on for a few days. As it was defined in the sources, it is impossible to stay in a bad mood for forty days, six months and even one year for the Messenger of God. God protected the Prophet from the effect of this bewitch. So, it can't be said that that bewitch effected his wise, heart and belief.

Keywords: *Prophet, magic, Lebîd b. A'sam, Jews, influence.*

*) Yrd. Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslâm Tarihi Bölümü.
(e.posta: ihsanarslan70@hotmail.com)

Giriş

‘Sihir’ kelimesi sözlükte, “aldatmak, göz boyamak, oyalamak, uzaklaşmak, gönlnü çelmek, bâtilı hak diye göstermek, gizli işlem yapmak” gibi anlamlara gelirken (İbn Manzûr, 1990: IV, 348), ıstılahta, tabiat üstü âlem ile bağ kurarak, kendilerinde gizli güçler bulunduğuna inanmak suretiyle bazı doğal nesneler vasıtasıyla yapılan işlerdir (Dinî Kavramlar Sözlüğü, Komisyon, 2009: 68).

Sihir, bir hastalık ve illet türüdür. Hastalıkların ve illetlerin meydana gelmesi bir insan için ne kadar normal ise, sihrin meydana gelmesi de aynı şekikde normal kabul edilmektedir. Sihrin âyetlerde (Bakara: 2/102) ve sahih hadislerde (Buhârî, 1992: Tıb, 47, 48, 49, 50; Edeb, 56; Bedü’l-Halk, 11; Müslim 1992: Selâm 43, 44; Ahmed b. Hanbel, 1992: VI, 57, 63, 64, 97; İbn Mâce, 1992: Tıb, 45; Aynî, ts.: XXI, 277) geçmesi, Hind, Arap, Acem ve Rum gibi diğer milletlerde de varolması, onun sâbit olduğunu göstermektedir (Aynî, ts.: XXI, 277). Sihrin sevgi ve nefret gibi, iyi ve kötü ile karşı karşıya kalma, hastalık ve sıkıntı gibi bazı alanlara tesiri vardır. Ancak sihrin, canlıyı cansıza, cansız canlıya dönüştürme gibi bir etkisi bulunmamaktadır (Kastallânî, 1990: VIII, 401).

Hz. Peygamber’in 622 yılında Mekke’den Medine’ye hicreti, yahûdîlerle dinî, siyasî, ictimâî ve iktisadî sahalarda ilişkilerin başlangıcı olmuş, onların İslâm’a karşı tavırlarına netlik kazandırmıştır. Allah Rasûlü Medine’ye geldiği zaman Evs ve Hazrec ile birlikte Benû Kaynuka, Benû Nadîr ve Benû Kurayza yahûdîleri orada meskun bulunmaktaydı. Medine halkının yarısını oluşturan yahûdîler, ticari hayatta son derece etkili olduklarından dolayı siyaseti istedikleri şekilde yönlendiriyorlardı. Onların bu üstünlükleri zaman zaman Evs ve Hazrec kabilelerini savaşın eşiğine getirerek, bu iki kabilenin zayıflamasına ve kendilerine muhtaç olmasına sebep oluyordu.

Hz. Peygamber Medine’ye geldiğinde orada otorite boşluğu ve siyasî istikrarsızlık vardı. Bu durum yahûdîlerin işine gelmekteydi. Bu otorite boşluğu içerisinde Allah Rasûlü, İslâm devletinin temellerini atarak, insanları bir anayasa etrafında toplamayı başarmıştır. Daha sonra yahûdîleri de bu anayasa çerçevesine dâhil etmiş, kanunlara uymaları karşılığında ise, canlarını, mallarını, namuslarını ve dinlerini koruma altına almıştır. Onlar, her ne kadar anayasaya tâbi olsalar da, bu hoşgörü ve anlayış karşısında dinî, siyasî, iktisadî ve ictimâî alanlarda üstünlükleri ellerinden gittiği için gizliden gizliye Rasûlüllah’a düşmanlık beslemeye devam etmişler, fırsatını buldukça da düşmanlıklarını açığa vurmaktan, İslâm devletini ve davetini engellemekten kaçınmamışlardır. Allah Rasûlü’nün ‘âlemlere rahmet olarak’ gönderilip davetini her insana ulaştırmakla vazifeli bir peygamber olduğundan onları sürekli İslâm’a davet etmiş ve yanlış hareketlerinden vazgeçmeleri için kendilerini uyarmıştır. Onlar ise düşmanlıklarına devam etmişler, Mekke’de doğan ve Medine’de geniş çevrelere yayılma imkânı bulan İslâm güneşini söndürmeye ve bu güneşle insanları aydınlatan peygamberi ortadan kaldırmaya teşebbüs etmişlerdir. Bundan dolayı Rasûlüllah tarafından Medine’den çıkarılmışlardır. Dindaşlarının âkibetlerini gören diğer yahûdîler, Rasûlüllah’a suikast girişiminde bulunmuşlar, sihir yoluyla onu etkilemeye teşebbüs etmişler, ancak bunda başarılı olamamışlardır. Biz, bu çalışmamızda yahûdîler tarafından Rasûlüllah’a yapılan sihir rivâyetini incelemeye tabi tuttuk. Önce genel rivâyeti verip, sonra bu rivâyeti geniş bir şekilde değerlendirmeye çalıştık.

A. Hz. Peygamber'e Sihir Yapıldığına Dair Rivâyetler

Hz. Âişe sihir olayını şöyle anlatmaktadır:

“Rasûlüllah'a sihir yapılmıştı. Bazı işleri yapmadığı halde yapıyormuş gibi hissediyordu. Nihayet bir gün veya bir gece o, benim yanımda iken Allah'a sürekli olarak dua etti.” Daha sonra bana:

“- Yâ Âişe! Haberin var mı? Allah bana fetva istediğim konu hakkında bilgi verdi” dedi. Ben:

“- Bu nedir Yâ Rasûlallah?” diye sorunca, o dedi ki:

“- Bana iki kişi geldi. Bunlardan biri başucuma, diğeri de ayakucuma oturdu, daha sonra birbirleriyle şöyle konuştular:

“- Bu kişinin hastalığı nedir?” Öteki kişi:

“- Ona sihir yapılmıştır” dedi.

“- Sihri kim yapmıştır?” diye sorunca:

“- Zurayk oğullarından Yahûdî Lebîd b. A'sam” dedi.

“- Bu sihir nasıl yapılmıştır?” diye sorunca:

“- Bir tarak, saç-sakal döküntüsü (saç kılı) ile erkek hurmanın kurumuş çiçek kapçığı içinde” dedi.

“- Bu sihir nerededir?” diye sorunca, o kişi:

“- Zû Ervân kuyusunun içindedir” diye cevap verdi.

Bunun üzerine Rasûlüllah, bir grup ashâbı ile birlikte bu kuyuya gidip, kuyunun içine baktı. Kuyunun üzerinde bir hurma ağacı vardı. Daha sonra Hz. Âişe'nin yanına döndü ve ona şöyle dedi:

“Yâ Hz. Âişe! Allah'a yemin ederim ki, kuyunun suyu kına suyu gibi kırmızımtırak, hurma ağacının uçları da şeytanların başları gibidir.”

Hz. Âişe:

“- Yâ Rasûlallah! O sihri çıkardın mı?” diye sorunca:

“- Hayır, Allah bana afiyet ve sıhhat ihsan etti. Sihri çıkarmakla insanlar üzerine bir kötülük geleceğinden endişe ettim” dedi ve kuyunun kapatılmasını emretti. Bunun üzerine kuyu kapatıldı (İbn Sa'd, 1990: II, 151-153; Buhârî, 1992: Tıb, 47, 48, 49, 50; Edeb, 56; Bedü'l-Halk, 11; Müslim, 1992: Selâm 43, 44; Ahmed b. Hanbel, 1992: VI, 57, 63, 64, 97; İbn Mâce, 1992: Tıb, 45; Atçeken, 1996: 101-108).

Yukarıda genel olarak verdiğimiz rivâyeti incelemeye tabi tutabiliriz:

1. Sihir Ne Zaman Yapıldı?

Kaynakların ittifakla bildirdiklerine göre, Rasûlüllah'a sihir yapılma hadisesi, Hudeybiye'den döndüğü zaman 1 Muharrem 7/11 Mayıs 628 tarihinde Medine'de yapıldı (İbn Sa'd, 1990: II, 152; İbn Hacer, 1987: X, 237; Diyârbekrî, ts.: II, 40).

2. Rasûlüllah'a Sihri Kim Yaptı?

Rasûlüllah, Muharrem ayının başında Hudeybiye'den dönünce Medine'de bulunan Yahûdî ileri gelenleri, Benû Zurayk'ın müttefiği ve meşhur bir sihirbaz olan yahûdî Le-

bîd b. A'sam'a gelerek: "Ey Ebû'l-A'sam! Sen sihri bizden daha iyi biliyorsun. Bizden kadınlar ve erkekler ona sihir yaptılar, fakat hiçbir etkisi olmadı. Sen, onun bize etkisini, dinimize muhalefetini, vatandaşlarımızdan bir kısmını öldürüp, bir kısmını ise yurtlarından çıkardığını biliyorsun. Senden Muhammed'in aklını başından alacak bir sihir yapmanı istiyoruz" dediler. Bu sihri yapması karşılığında kendisine üç dinar teklif ettiler (İbn Sa'd, 1990: II, 152; İbn Hacer, 1987: X, 237). O da bu teklifi kabul etti (İbn Sa'd, 1990: II, 152).

Rasûlullah'ın hizmetinde bir yahûdî çocuğu bulunuyordu. Yahûdîler bu çocuğun yanına gelerek aklını çelip kandırdılar. Hizmetçi çocuk, Rasûlullah'ın başının saç döküntüsünü ve tarağının dişlerinden birkaç parça alıp Yahûdîlere verdi. Yahûdîler de sihir yaptırmak için bunları Lebîd b. A'sam'a verdiler (Kurtubî, 1952: XX, 254; İbn Kesîr, ts.: IV, 918; Diyârbekrî, ts.: II, 41). O da bu malzemelere tükürerek düğümler attı ve onu erkek hurma tomurcuğu içerisine koyarak Ür'ûfe kuyusunun dibine koydu. Bunun üzerine Rasûlullah yapmadığı şeyleri yapıyormuş gibi zannediyordu. Bu durum, Allah kendisine doğru yolu gösterinceye kadar devam etti (İbn Sa'd, 1990: II, 152).

Sihri, Lebîd b. A'sam'dan daha iyi bilen ve ondan daha kötü olan kız kardeşleri Rasûlullah'a büyü yaptılar. O, kız kardeşlerinin yapmış olduğu bu sihri Ür'ûfe kuyusunun dibine koydu. A'sam'ın kızlarından biri durumu gizleyip Hz. Âişe'nin yanına geldi. Hz. Âişe ona Rasûlullah'ın rahatsız olduğunu haber verdi. Sonra o, kız kardeşlerinin ve Lebîd'in yanına giderek olan biteni onlara haber verdi. A'sam'ın kızlarından biri şöyle dedi: "O, bir peygamber ise bu durum ona haber verilecek, yok eğer peygamber değilse, bu sihir onu dehşete düşürecek ve aklı başından gidecek. Böylece kavmimiz ve dindaşlarımız istediklerini elde etmiş olacaklar." (İbn Sa'd, 1990: II, 152) (Ür'ûfe kelimesinin zabtı konusunda kaynaklarda; رعوقة، أرعوقة، رعوقة، زعوقة gibi farklı rivâyetler mevcuttur. Bu ifadelerin hepsi aynı anlamdadır. Ancak bunların en meşhuru ise رعوقة rivâyetidir (İbn Hacer, X, 240; Aynî, XXI, 284). Ra'ûfe: Hareket ettirilmesi mümkün olmayan, kuyunun başına konulan bir taştır. Oradan su alan onun üzerine oturur. Bazen temizlik yapan kişinin üzerine oturması için kuyunun en alt kısmına konur) (İbn Hacer, 1987: X, 245) (Sihirli malzemelerin atıldığı kuyunun ismi hakkında da "Zû Ervân", "Zervân" şeklinde farklı rivâyetler mevcuttur. "Zû Ervân" rivâyeti daha doğru olmasına rağmen çok kullanıldığından dolayı hemze düşmüş "Zervân" şekline dönüşmüştür) (İbn Hacer, 1987: X, 240) (İbn Sa'd'ın eserinde "Zû Zervân" şeklinde geçerken (İbn Sa'd, 1990: II, 152-153). Aynî'nin kitabında ise, "Zervân" ve "Ervân" ifadeleri yer almaktadır. O, bu iki rivâyetin doğru olduğunu, ancak birinci okunuşun daha doğru olduğunu belirtmektedir) (Aynî, ts.: XV, 170).

Başka rivâyetlerde Rasûlullah'a sihir yapan kişinin ismi açık olarak belirtilmez. "Yahûdîlerden bir kadın, saç döküntüsü, tarak ve erkek hurma tomurcuğu içerisinde Rasûlullah'a sihir yaptı. Cebrâîl, Rasûlullah'a gelerek yahûdîlerden bir kadının erkek hurma tomurcuğu içerisinde sihir yaptığını ve şu anda bu sihrin "Ra'ûfe" kuyusunun dibinde olduğunu haber verdi. Rasûlullah onu çıkarıp bu hastalıktan kurtuldu (Cassâs, 1335: I, 49).

Yahûdîlerden bir adam Rasûlullah'a sihir yaptı (İbn Mâce, 1992: Tıb, 45). Rasûlullah bundan dolayı günlerce rahatsız oldu. Cebrâil, Hz. Peygamber'e gelerek yahûdîlerden bir adamın kendisine sihir yaptığını, bir ipe düğümler bağlayarak filân kuyuya attığını haber verdi (Ahmed b. Hanbel, 1992: IV, 367; Nesâî, 1992: Tahrir, 20).

Yahûdîler, Rasûlullah'a zarar vermek ve davetini engellemek için zaman zaman çeşitli yollara başvurmuşlardı. Medine dönemine baktığımız zaman, her ne kadar Müslümanlarla Yahûdîler arasında antlaşma olsa bile, yahûdîler düşmanlıklarını içten içe devam ettirmişler, fırsat buldukça da bu düşmanlıklarını açığa vurmaktan çekinmemişlerdi. Benû Nadîr Yahûdîleri, Hz. Peygamber'i öldürmeye yeltenmişler, ancak başarılı olamamışlardı. Hayber Yahûdîleri de onu zehirlemeye teşebbüs etmişler, onlar da muvaffak olamamışlardı. Sonunda ona sihir yapmaya teşebbüs ettiler. Rivâyetlerde Allah Rasûlü'ne sihir yapanlar, Lebîd, onun kız kardeşleri, yahûdî bir kadın ve yahûdî bir erkek olmak üzere farklılık arzeder. Ancak, ona sihir teşebbüsünde bulunan kişilerin ortak amacı, Rasûlullah'a zarar verip, davetine halel getirmektir. Hadiseye bu açıdan bakınca, kişilerin isimleri değil, icraatlarının ne olduğu önem arz etmektedir.

3. Sihirde Kullanılan Malzemeler

Kaynaklar ittifakla sihirde kullanılan malzemelerin, tarak, taranmış saç döküntüsü, ip, iğne, bal mumu ve erkek hurma tomurcuğu olduğunu belirtmektedirler (İbn Sa'd, 1990: II, 152-153; Buhârî, 1992: Tıb, 47, 48, 49, 50; Edeb, 56; Bedü'l-Halk, 11; Müslim, 1992: Selâm 43, 44; Ahmed b. Hanbel, 1992: VI, 57, 63, 64, 97; İbn Mâce, 1992: Tıb, 45; İbn Hacer, 1987: X, 241; Aynî, ts.: XXI, 282).

4. Kuyu ve Kuyunun Vastı

Rivâyetlerde geçen bu kuyu, Medine'deki Yahûdîlerden Benû Zurayk'ın bahçesinde bulunmaktadır (Aynî, ts.: XXI, 281). Hz. Peygamber kuyuyu: "Sanki, kuyunun suyu kına ile ıslatılmış gibi bulanık ve onun suyu ile sulanan hurmalar da şeytanların başları gibidir" şeklinde vasfetmiştir (İbn Sa'd, 1990: II, 152-153; Buhârî, 1992: Tıb, 47, 48, 49, 50; Edeb, 56; Bedü'l-Halk, 11; Müslim, 1992: Selâm 43, 44; Ahmed b. Hanbel, 1992: VI, 57, 63, 64, 97; İbn Mâce, 1992: Tıb, 45).

5. Sihrin Tesiri

Kaynaklarda sihrin Hz. Peygamber'e tesiri konusunda nakledilen çeşitli rivâyetleri belirttikten sonra değerlendirmeye tabi tutmak daha faydalı olacaktır. Lebîd b. A'sam, Rasûlullah'a sihir yapınca o, rahatsızlandı ve hanımlarıyla ilgilenmekten, yemekten ve içmekten alıkonuldu (İbn Sa'd, 1990: II, 152, 153). Öyle ki, hanımlarına gelmediği halde geliyormuş gibi zannediyordu (Buhârî, 1992: Tıb 49). İbn Kesîr bu durumun sihrin en şiddetlisi olduğunu söylemektedir (İbn Kesîr, 1969: IV, 917). Hz. Peygamber daha önceki âdeti üzere hanımlarına yaklaşma güç ve kudretini kendisinde hisseder, hanımlarına yaklaştığı zaman, büyülenmiş kimselerde olduğu gibi, bu hastalık (sihir) ona mani olur, onlara yaklaşmaya güç yetiremezdi. Sihrin, Rasûlullah'ın gözüne, cismine, hanımlarıyla ilişkiye girmesine, yemesine ve içmesine, cisminin zayıflamasına ve hastalanmasına tesiri olmuştur (Kadı İyâz, ts.: II, 177). Bu durumdayken saçları darmadağınık oldu; zayıf-

lamaya başladı ve o, başına gelen bu durumun ne olduğunu bilmiyordu (İbn Kesîr, 1969: IV, 918).

Rasûlullah sihre maruz kaldığı zaman, kamyşla başından kan aldırdı. O, dimağa akan kanın ön tarafına galip gelen ve mizacı değiştiren bir maddeden dolayı hasta olduğu için münasip bir şekilde kan aldirmayı uygun gördü. O, bunu ilk kez bu sebeple yaptı. Ceb-râil, Rasûlullah'a sihre maruz kaldığını söyleyince o, uygun bir tedavi yöntemi seçti ve sihir maddesini çıkardı. Muhtemeldir ki, başın merkezine yerleşen sihir maddesi, onun hayal görmesine sebep oluyordu (Kastallânî, 1990: VIII, 407). Sihir bazen kötü ruhların tesiriyle olur. Bu tesir, bazen tabiat bozulmasına sebep olur. Bu da sihrin en şiddetlisidir. Bundan dolayı ikincisi için kan aldirmek faydalıdır (İbn Hacer, 1987: X, 195).

Rasûlullah, bazen gördüğü bir şeyden şüphe ediyordu. Bazen de bir şeyi gördüğünü zannediyor, oysa görmemiş olduğunu hatırlayamıyordu (Mevdûdî, 1991: VII, 321).

Rasûlullah'ın yapmadığı şeyleri yapmış gibi tahayyül etmesine gelince; ümmete bir durumu tebliğ etmek veya şeriâtın hükümlerini ümmete açıklama konusunda veya doğruluğuna tesir etme konusunda ismet sıfatına sahip olmasından dolayı bir şüphe, bir töhmet ve bir tahayyül altında kalmaz (Kadî İyâz, ts.: II, 176). Dünya işlerinde Rasûlullah'ın musibete uğraması normaldir. O, dünya işlerinde diğer insanlar gibidir. "Sizler dünya işlerini benden daha iyi bilirsiniz.", "Deki: Ben sizin gibi bir insanım. Ancak bana, bir olan Allah'tan vahyediliyor." (Kehf: 8/110). Ancak o, vahiy ve dine taalluk eden hususlarda tercih edilmiştir (Kadî İyâz, ts.: II, 189).

Gönderiliş sebebi ve risâletin gereği olmayan dünya işlerine gelince o, bu konuda hastalıklar gibi insanların karşı karşıya kaldığı durum içerisinde olabilir. Hakikati olmayan dünya işlerini tahayyül etmesi anormal değildir. Dine taalluk eden hususlarda o, masumdur. Bazıları, bu hadisten kastedilenin; Rasûlullah'ın hanımlarına gelmediği halde geldiğini zannetmesi, çoğu zaman bu, insanın rüyasında tahayyül ettiği bir durumdur. Yakaza halinde onu tahayyül etmesi garipsenecek bir durum olmadığını belirttiler (İbn Hacer, 1987: X, 192-193).

Bid'atçılar bu hadisin, nübüvve hâle ve şüphe getirdiğini zannettiklerinden dolayı inkâr ettiler. Sihrin olduğunu iddia eden herşey batıldır. Onun olduğunu ihtimal dâhilinde görmek, şeriâtın hükümlerine olan güvenilirliği sarsar. Rasûlullah'ın, Cebrâil'in kendisine gelmediği halde geldiğini zannetmesi, yine vahyedilmediği halde vahyedilmiş olduğunu zannetmesi mümkündür (İbn Hacer, 1987: X, 192).

Tebliğ konusunda Rasûlullah'ın ismeti, Allah'tan aldığı şeyleri tebliğ etme konusundaki doğruluğu, eminliği hususunda delillerin olmasından dolayı, bid'atçıların ileri sürdüğü iddialar reddedilir (Aynî, ts.: XXI, 280).

Yahûdî bir kadının vücutlara tesir eden bir şeyi yapması ve bununla peygamberi etki altına almaya çalışması mümkündür. Ancak Allah, peygamberine, onun gizli yaptığı işi haber verdi. Onun ahmaklığını yaptığı işte ortaya çıkardı. Yahûdî kadın, bunun peygamberlik âlâmetlerinden olduğunu sandı, bu durum ona zarar vermediği gibi, davetinde de bir karışıklık meydana getirmedi. Râviler, onun davetinde bir karışıklık olduğunu belirt-

mediler. Ancak bu lafız (yapmadığını yaptı, söylemediğini söyledi), hadiste fazlalıktır. Bunun aslı yoktur (Cassâs, ts.: I, 49).

Rasûlüllah, sihrin tesirindeyken içinde bulunduğu durumu rivâyetler ışığında belirttik. Rivâyetlerin genelini dikkate aldığımızda, burada belirtilen durumun bir peygamberin değil de, normal bir insanın başından geçen olaylar gibi olduğunu görmekteyiz. Onun “Yapmadığı bir şeyi yaptığı”, “Söylemediği birşeyi söylediği”, “Hanımlarına gelmediği halde geldiğini zannettiği” akılla ilgili bir durum olduğundan onun bu şartlar içerisinde hayal gördüğü, aklî melekelerini yitirdiği, görevini ifa edemediği anlamına gelir. O, yapmadığı bir şeyi yaptığını, söylemediği bir şeyi söylediğini, hanımlarına gelmediği halde geldiğini zannedecek kadar akıl gücünü yitirirse, ne onun ismetine, ne de mesajına güven kalır. O, bu haldeyken, tebliğ etmediği bir şeyi tebliğ ettiğini, vahiy gelmediği halde vahyin geldiğini zannetmesi mümkündür. Rasûlüllah’ın bu durumu “Allah seni insanlardan korur” (Mâide: 5/67), “O, hevasından konuşmaz. O, ancak vahyedilen şeyleri konuşur” (Necm: 53/3-4) âyetlerine muhaliftir. Peygamber’in ise Kur’ân’a muhalif hareket edeceği düşünülemez. Bir an onun sihrin tesirinde kalıp, Kur’ân’dan olmayan bir âyeti, Kur’ân’danmış gibi söylemesi halinde ise Allah’ın “Peygamber bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı, elbette onu kısıkrak yakalardık. Sonra onun şah damarını koparırdık. Hiçbiriniz buna mani olamazdınız.” (Hâkka: 69/44-46) âyetine muhatap olurdu. Kaynaklarda ise böyle bir durumdan hiç bahsedilmemektedir. Sihir, cinler ya da şeytanlarla irtibat kurularak yapılır. Rasûlüllah’a cinlerin, şeytanların telkinde bulunması, onu etki altına alarak hasta olmasına sebep olmaları ise imkânsızdır. Buna nübüvvet makamı mani olduğu gibi, “İman edip de yalnız Rab’lerine tevekkül edenler üzerinde şeytanın bir hâkimiyeti ve otoritesi yoktur.” (Nahl: 16/99) âyeti de engeldir.

6. Rasûlüllah Sihrin Tesirinde Ne Kadar Kaldı?

Rasûlüllah’ın sihrin tesirinde ne kadar kaldığı konusunda farklı rivâyetler mevcuttur. Ahmed b. Hanbel: “Rasûlüllah’ın sihrin tesirinde altı ay kaldığını, bu esnada kimse-nin onun yanına gelmediğini, onun da kimsenin yanına gitmediğini” (Ahmed b. Hanbel, 1992: IV, 63); İbn Kesîr: “Rasûlüllah’ın sihrin tesiriyle hastalanıp saçlarının darmadağın-lık olduğunu, yemeden içmeden kesilip hayaller görmeye başladığını ve başına gelen bu durum hakkında bilgisinin olmadığını, onun bu halde altı ay kaldığını” (İbn Kesîr, 1969: IV, 574); Râzî: “Belli bir süre vermeden bu durumun son üç günde arttığını” (Râzî, ts.: XXXII, 187); Nesâî: “Yahûdîlerden bir adamın Hz. Peygamber’e sihir yaptığını, onun bundan dolayı günlerce rahatsız olduğunu” (Nesâî, 1992: Tahrim 20; Ahmed b. Hanbel, 1992: IV, 367); Kurtubî: “Hz. Peygamber’in bu durumda Allah’ın dilediği kadar kal-dığını”; (Kurtubî, 1952: XX, 253); İbn Hacer: “Rasûlüllah’ın kırk gün veya altı ay bu durumun tesirinde kaldığını ve altı ay sihrin başlayıp onu etkisi altına alması için geçen süre, son kırk gün ise, sihrin ona hakim olduğu süre olduğunu”; (İbn Hacer, 1987: X, 237-239); Diyârbekrî: “Rasûlüllah’ın sihrin tesirinde ne kadar kaldığı konusunda meşhur bir hadis bulunmadığını ancak, Ma’mer’in Câmî’inde Zührî’den onun sihrin tesirinde bir sene kaldığını” rivâyet etmektedir (Diyârbekrî, ts.: II, 41). Ancak Kurtubî’ye göre bu rivâyet sahih değildir (Kurtubî, 1952: XX, 253).

Rivâyetlerde Allah Rasûlü'nün sihrin tesirinde kaldığı konusunda bir peygamberin değil, sıradan bir insanın başından geçmesi bile çok zor gibi görünen mübalağalı anlatımların tenkid süzgecinden geçirilmesi uygun olacaktır.

Hz. Peygamber'in kırk gün, altı ay, hatta bir sene sihrin tesirinde kalması ve bu şekilde toplumda pejmürde bir halde dolaşması nübüvvet makamına yakışmamaktadır. İnsanları karanlıktan aydınlığa çıkaran, onlara daima iyiyi güzeli, düzenli gezmeyi öğütleyen, başkalarını tiksindirecek dağınık bir şekilde insanlar arasında gezmeyi yasaklayan bir peygamber nasıl olur da kendisi bu şekilde gezebilir?! Sahâbe; "Ey Allah'ın Rasûlü! Sen bize daima düzenli gezmeyi tavsiye ettiğin halde, niçin kendin bu şekilde geziyorsun?" diye sormaz mıydı? Yahûdîler, münafıklar ve müşrikler: "İşte sizin tâbî olduğunuz kişi." diyerek, müslümanlarla alay etmezler miydi?

Ayrıca Hz. Peygamber'in sihrin tesirinde kaldığı süre içerisinde kimsenin yanına gelmediği, onun da kimsenin yanına gitmediği rivâyet edilmektedir. Rivâyetten Rasûlüllah'ın bu süre içerisinde evinde hasta yattığı, sahâbenin durumu bilmediği, belki de bildiği halde ziyaretine gitmediğini anlamaktayız. Çok samimi olduğumuz arkadaşımızı üç gün veya bir hafta göremeyince ne oldu diye merak edip, sorup soruştururuz. Kaldı ki, bu durumla karşı karşıya kalan bir peygamber ve sahâbe!!!

Rasûlüllah, mescidi temizleyen kadını birkaç gün görmeyince merak edip sahâbeye sorması üzerine, onun öldüğünü ve defnedildiğini öğrenince "bana niye haber vermediniz" diyerek serzenişte bulunmuş daha sonra ise onun kabrine giderek cenaze namazını kılmıştır (Müslim, 1952: Cenâiz 71). Hz. Peygamber vefat etmesine yakın hastalanıp üç gün mescide gitmeyince, sahâbenin ne hallere düştüğünü kaynaklarımız bizlere bildirmektedir. "Allah Rasûlü'nün rahatsızlığında evinde hasta yatması, sahâbenin onu ziyarete gitmemesi" rivâyeti bizlere, sahâbenin peygamberine, devlet başkanına karşı vurduğumuz olduğunu, toplumda peygamberin varlığı ile yokluğunun bir olduğunu göstermektedir. Halbuki bu, peygamberin dizinin dibinde yetişen, onun ahlâkıyla ahlâklanmış, Allah Rasûlü'ne canını seve seve feda eden, onu göremeyince gönlü rahat olmayan sahâbeye yapılan bir ithamdır. Bu durum realite ile gelişmektedir.

Kaynaklarda ise böyle bir durumdan bahsedilmemektedir. Hastalığa maruz kalan bir kişinin vücudunda sıkıntı, elem hissetmesini hiç kimse inkâr edemez. Aynı kişinin saçının başının darmadağınık olması, pejmürde bir halde bulunması hatta bu halde haftalarca, aylarca kalması ise mümkün değildir. Kur'ân-ı Kerim'de "*Gerçek şu ki, Allah'ı ve ahiret gününü (korku ve umutla bekleyen) ve onu her daim anan kimseler için Allah'ın elçisi güzel bir örnek teşkil eder*" (Ahzâb, 33/21) diye örnek gösterilen bir peygamberin pejmürde bir halde bulunması uygun değildir.

7. Hz. Peygamber'in Durumu Öğrenmesi

a. Rasûlüllah'a Durumu Kim, Ne Zaman Haber Verdi?

Rasûlüllah rahatsızlanınca iki adam geldi, biri başucuna, diğeri de ayakucuna oturdu (İbn Sa'd, 1990: II, 151-153; Buhârî, 1992: Tıb 47, 48, 49, 50; Edeb 56; Bedü'l-Halk 11; Müslim, 1992: Selâm 43, 44; Ahmed b. Hanbel, 1992: VI, 57, 63, 64, 97; İbn Mâce, 1992:

Tıb 45). İbn Abbâs rivâyetinde ise; Rasûlullah şiddetli bir şekilde hasta olunca iki melek geldi (Beyhakî, 1988: VI, 248). Rasûlullah'ın son üç gün içerisinde hastalığı şiddetlendi. Tedavi için ona iki melek geldi (Diyârbekrî, ts.: II, 41).

İbn Sa'd: "Rasûlullah'a durumu Cebrâil ve Mîkâil adlı iki meleğin haber verdiğini" (İbn Sa'd, 1990: II, 152; İbn Hacer, 1987: X, 239; Kastallânî, 1990: VIII, 407); Ahmed b. Hanbel: "Cebrâil'in, Hz. Peygamber'e gelip Yahûdîlerden bir adamın kendisine sihir yaptığını ve bu sihre düğümler bağlayıp falanca bir kuyuya attığını" ifade etmektedir (Ahmed b. Hanbel, 1992: IV, 367)).

Rasûlullah'ın yanı başına Cebrâil, ayağının yanına da Mîkâil oturmuştur. Kastallânî, 1990: VIII, 405). Soru soran Cebrâil, cevap veren ise Mîkâil'dir (İbn Hacer, 1987: X, 239; Aynî, ts.: XXI, 280).

Rasûlullah uyku ve yakaza halindeyken iki melek geldi (İbn Sa'd, 1990: II, 159) İbn Hacer ve Aynî bu rivâyetin zayıf olduğunu söylemektedir (İbn Hacer, 1987: X, 239; Aynî, ts.: XXI, 281). İbn Kesir, Rasûlullah'ın uykudayken iki meleğin geldiğini belirtmektedir (İbn Kesir, IV, 918). İbn Uyeyne rivâyetinde *ما بال الرجل*, Beyhakî'nin, İbn Abbas hadisinde ise *ماترى* ifadeleri yer almaktadır. Bu durum, soru ve cevabın rüyada meydana geldiğini göstermektedir. İki melek ona yakaza halinde gelselerdi, ona soru sorup konuşurlardı, o da onları iştirirdi. Amre'nin, Hz. Âişe rivâyetinde "Rasûlullah uykudaydı" ifadesi geçmekte, Buhârî'nin, İbn Uyeyne rivâyetinde, "Rasûlullah bir gün uykudan uyandı" zikri geçmektedir. Her halükârda peygamberlerin rüyası vahiydir (İbn Hacer, 1987: X, 194; Aynî, ts.: XXI, 281).

b. Sihri Almaya Kim Gitti?

Kaynaklarda sihri almaya giden kişi veya kişiler hakkında farklı rivâyetler mevcuttur. İbn Sa'd: "Rasûlullah'ın, Bedr'e katılan Cübeyr b. İyâs ez-Züreykî'yi çağırdığını, ona Ür'ûfe'nin altında Zervân kuyusunun içerisindeki yeri gösterdiğini, Cübeyr'in gidip sihri kuyudan çıkardığını, başka rivâyetle; onun emriyle sihri Kays b. Mihsan'ın çıkardığını, diğer rivâyetle; bizzat kendisinin gidip, kuyunun altından sihri çıkardığını, diğer bir rivâyetle ise; onun, Ali b. Ebî Tâlib ve Ammâr b. Yâsir'i çağırttığını ve kuyuya gitmelerini emrettiğini" (İbn Sa'd, 1990: II, 152-153), Buhârî: "Ashâbından bir grupla kuyuya gittiğini" (Buhârî, 1992: Tıb 50), Nesâî: "Ashâbından bir grubu" (Nesâî, 1992: Tahrim 20), Ahmed b. Hanbel: "Sihri almak için bir kişiyi" (Ahmed b. Hanbel, 1992: IV, 367), Râzî: "Sihri almaya Ali b. Ebî Tâlib ve Talha b. Ubeydullah'ı" (Râzî, ts.: XXXII, 189), Diyârbekrî: "Ammâr b. Yâsir, Zübeyr b. Avvâm ve Ali b. Ebî Tâlib'i" gönderdiğini belirtmektedir (Diyârbekrî, ts.: II, 41).

İbn Sa'd'ın belirttiği dört farklı rivâyetin birbirleriyle örtüşmediğini, farklı kişilerin sihri çıkarmak üzere gittikleri anlaşılmaktadır. Bu rivâyetlerden, başka, Buhârî, Ahmed b. Hanbel, Nesâî ve Diyârbekrî'nin rivâyetlerinde de aynı durum görülmektedir.

Bu rivâyetleri dikkate aldığımızda, Rasûlullah'a sihrin birçok defa yapıldığını, her defasında rahatsızlanıp bu durumdan kurtulmak için bizzat kendisinin sihri almaya gittiği veya ashabından birini gönderdiği anlaşılmaktadır. Rivâyetlerde sihir hadisesinin bir defa meydana geldiği belirtilmektedir. Bu rivâyetler doğru kabul edildiği takdirde, olayın

birden fazla meydana geldiği anlaşılmaktadır. Bu olayın birden fazla meydana geldiğini kabul etmek uygun değildir. Kuyuya sihrî almaya gidenler hakkındaki farklı rivâyetlerden biri doğrudur, diğerlerini ise ihtiyatla karşılamak gerekmektedir.

Hiz. Âişe'nin rivâyetine göre: “Ey Allah'ın Rasûlü! insanlara onu gösterdin mi?” dedim. Rasûlüllah; “Allah bana afiyet verdi. İnsanlara bundan bir kötülük gelmesinden korktum” diyerek kuyunun kapatılmasını emretti (İbn Sa'd, 1990: II, 151; Buhârî, 1992: Tıb 47, 49, 50; Edeb 56; Bedü'l-Halk 11; Müslim, 1992: Selâm 43; Ahmed b. Hanbel, 1992: VI, 57, 63, 64, 97; İbn Mâce, 1992: Tıb 45).

Bir rivâyette افلا اخرجته, diğer rivâyette ise افلا احرقته ifadeleri bulunmaktadır. Bu iki farklı rivâyetin ikisi de doğrudur. Hiz. Âişe önce sihrî çıkarmasını sonra da yakmasını talep etti. Rasûlüllah ise “Allah bana afiyet verdi” diyerek, sihrî çıkarıp yakmayı; sihrin müzakere edilmesi, öğrenilmesi, yayılması, müslümanlara zarar vermesi ve kötülük getirmesinden endişe ederek çekindi (Nevevî, 1972: XIV, 178).

Bir adam kuyuya inip sihrî çıkardı. Hurma tomurcuğu içerisinde balmumundan bir timsal buldu. Bu, Rasûlüllah'ın timsali idi. Bir de ne görsün! Üzerine batırılmış iğneler ve on bir tane düğüm var. Cebrâil, Muavvizeteyn'i indirdi. Bir âyet okuyunca bir düğüm çözülüyordu. Bir iğne çekince, Rasûlüllah bir acı hissediyor, sonra da bir rahatlık hissediyordu. Sonunda o, sağlığına kavuştu (İbn Hacer, 1987: X, 241; Aynî, ts.: XXI, 282).

Rasûlüllah'ın timsalinin bulunduğunu ifade eden rivâyetin, olaya doğruluk ve gerçeklik kazandırmak için sonradan ortaya atılmış olması muhtemeldir. Bir rivâyetin önemli bir kaynakta yer alması, onun doğru olduğunu ifade etmez. Rivâyetler, İslâm'ın temel prensiplerine uygunluğu ölçüsünde dikkate alınır veya reddedilir.

8. Felâk ve Nâs Sûrelerinin Nüzûl Sebebi ve Zamanı

Rasûlüllah, Ali b. Ebî Tâlib ve Ammâr b. Yâsir'i sihrî çıkarmaları için kuyuya gönderdi. Onlar kuyunun suyunu boşalttılar, kayayı yükseltip, hurma tomurcuğunu çıkardılar. Erkek hurma tomuncuğunda on bir tane düğüm vardı. Bunun üzerine “Felâk” ve “Nâs” sûreleri indirildi. Rasûlüllah bunları okumaya başladı. Her okuyuşunda bir düğüm çözülüyordu. Sonunda bütün düğümler çözüldü (İbn Sa'd, 1990: II, 153).

Râzî, “Felâk” ve “Nâs” sûrelerinin nüzûl sebeplerini şöyle açıklamaktadır:

1. Cebrâil, Rasûlüllah'a gelerek, cinlerden bir grubun kendisine tuzak kurmaya çalıştığını, yatağa yattığı zaman bu iki sûreyi okumasını söyledi.

2. Allah Teâlâ bu iki sûreyi nazar değdiği zaman rukye yapması için indirdi.

3. Müfessirlerin cumhuru ise Lebîd b. A'sam'ın Rasûlüllah'a sihir yapması, onun rahatsız olması ve bu rahatsızlığın son üç günde şiddetlenmesi üzerine, Allah'ın Muavvizeteyn'i indirdiğini ifade etmektedirler (Râzî, ts.: XXXII, 187).

Hiz. Peygamber, Ali b. Ebî Tâlib, Zübeyir b. Avvâm ve Ammar b. Yâsir'i sihrî almaları için kuyuya gönderdi. Onlar, sihrî kuyudan çıkarıp Rasûlüllah'a getirdiler. Sihrin içinde saç döküntüsü ve tarak dişleri ile üzerine iğneler batırılmış on bir düğüm vardı. Bunun üzerine Allah bu iki sûreyi indirdi. Bu iki sûrenin âyet sayısı, düğümlerin sayısı gibi on

bir idi. Rasûlullah'a bu iki sûrenin okunması emredildi. O, bir âyet okuyunca, bir düğüm çözülüyor ve kendisinde bir rahatlık hissediyordu. Hatta son düğüm çözülünce o, bağından kurtulmuş kişi gibi, dinç bir şekilde ayağa kalktı (Kurtubî, 1952: XX, 253).

Şevkânî: “Rasûlullah'ın sihirden dolayı hastalandığını, Cebrâil'in bu iki sûreyi indirdiğini, Rasûlullah'ın, Ali b. Ebî Tâlib'i sihri alması için gönderdiğini, daha sonra ona bir âyet okuyarak düğümü açmasını emrettiğini, onun düğümü çözünce Rasûlullah'ın dinç bir şekilde ayağa kalktığını” belirtmektedir (Şevkânî, 1964: V, 519).

Diyyâbekrî: “Kuyunun suyunu boşaltıp, kuyunun altında bulunan erkek hurma tomurcuğunu çıkardılar. Rasûlullah'ın saç döküntüsünü ve tarağının dişlerini buldular. On bir düğümün herbirine batırılmış iğneler vardı. Bu düğümleri çözmeye güç yetiremediler. Muavvizeteyn indirildi. Cebrâil bir âyet okuduğu zaman, bir düğüm çözülüyordu. Hz. Peygamber bir hafiflik hissetti. Son düğüm çözüldükten sonra da bağından kurtulmuş kişi gibi, dinç bir şekilde ayağa kalktı. Cebrâil rukye yapmaya başladı. “Allah sana her derdin şifasını verecektir.” Bundan dolayı rukye yapmak, Hind, İbrânî ve Süryânî kitaplarıyla değil, Allah kitabı ve Rasûlullah'ın sünnetiyle câizdir. Çünkü rukye itikadı bozmaz. Rasûlullah'ın emriyle kuyu kapatıldı.” (Diyyâbekrî, ts.: II, 41).

Hâzin: “Rasûlullah'a sihir yapıldığı rivâyetini zikrettikten sonra, onun sihrin tesirinde altı ay kaldığını ve bu durumun son üç gece şiddetlendiğini, bunun üzerine Müavvizeteyn sûrelerinin indirildiğini” (Hâzin, ts.: , IV, 428), Alûsî: “Lebîd b. A'sam ve kızlarının Rasûlullah'a sihir yaptığını ve bundan dolayı onun rahatsızlandığını, Cebrail'in Müavvizeteyn sûrelerini indirerek sihrin nerede olduğunu haber verdiğini” (Âlûsî, 1987: XV, 362), İbn Hayyân: “Felâk sûresinin Mekkî olduğunu, ancak Muavvizeteyn sûrelerinin Lebîd b. A'sam'ın, Rasûlullah'a sihir yapması üzerine indirildiğini” İbn Hayyân, 1990: VIII, 530), İbn Kesîr (İbn Kesîr, 1969: IV, 918), Kâsımî (Kâsımî, 1960: XVII, 6304), İbn Hayyân (İbn Hayyân, 1990: VIII, 529), Sâbûnî (Sâbûnî, ts.: III, 623) Felâk sûresinin Mekkî; Hâzin (Hâzin, ts.: IV, 428), Medenî; Beydâvî (Beydâvî, 1968: II, 582) ve Suyûtî (Suyûtî, ts.: s. 276) ise Mekkî veya Medenî olduğunu belirtmektedirler. “Felâk” ve “Nâs” sûrelerinin Medine'de nâzil olduğuna işaret eden zayıf rivâyetlerin yanında, Mekke'de nâzil olduğuna dair çok daha kuvvetli rivâyetler vardır ve tercih edilen rivâyetler de bunlardır (Kutub, ts.: XVI, 446).

Birtakım müfessir ve muhaddisler, sebab-i nüzûlün, sihir olayı olduğunu ve bundan dolayı kuyunun suyunu kına suyu haline getirecek ve başındaki hurma ağacını kurutacak kadar güçlü bir büyü olduğunu, Rasûlullah'ın bedeninde ve zihninde rahatsızlığa sebep olan en gizli ve şiddetli sihri iptal eden ve peygamberliğin delillerinden olan ilâhi bir mucize açığa çıkıp peygamberlik kuvvet ve masumluğunu tecelli etmiş bulunduğunu ve böyle gizli bir şekilde hücum eden sihire karşı üstün gelen mucizenin, Hz. Musa'ya karşı açıktan meydan okuyan Firavun'un sihirbazlarına karşı onun esasının galip gelmesi mucizesinden daha açık ve etkili bulunduğu kanaatiyle bu sûrelerin Medenî olması rivâyetini tercih etmişlerdir (Yazır, 1971, IX, 6355-6356).

İbn Abbâs, İbn Zübeyr ve Kurtubî bu sûrelerin Medenî olduğunu nakletmişlerdir. Bunu destekleyen bir hadisi Müslim, Tirmizî, Nesâî ve Ahmed b. Hanbel, Ukbe b. Âmir'den

rivâyet etmişlerdir. Bu hadiste Rasûlullah, Ukbe'ye şöyle buyurmuştur. “Haberin var mı? Bu gece bana emsali olmayan âyetler nâzil oldu. Bunlar Felâk ve Nâs'tır.” Bu hadise dayanarak bu sûrelerin Medenî olduğu söylenmiştir. Çünkü Ukbe b. Âmir, hicretten sonra Medine'de müslüman olmuştur (Mevdûdî, 1991: VII, 313).

Bir sûre veya âyetin filan yerde, filan olay üzerine nâzil olduğu söylenmiş ise bunun anlamı, o sûre veya âyetin o anda, ilk defa nâzil olduğu değildir. Bazen daha önce nâzil olmuş bir sûre veya âyetin, bir olay nedeniyle Rasûlullah'a tekrar okunması bildirildiği için muhataplara cevap olarak okunduğundan bu âyet veya sürenin o anda yeni nâzil oldukları zannedilir. Muavvizeteyn için de aynı şey geçerlidir. Sûrelerin muhtevası açıkca Mekke döneminin başlangıcında nâzil olduklarını göstermektedir. O zamanlar Rasûlullah'a muhalefet artmıştı. Daha sonra Medine'de Yahûdîlerin, münafıkların ve müşriklerin muhalefeti şiddetlendiğinde, ona aynı sûreler işaret edilmiş ve Ukbe'nin de rivâyet ettiği gibi bu sûrelerin okunması telkin edilmiştir (Mevdûdî, 1991: VII, 314).

Rasûlullah sihirden dolayı hastalanınca büyük bir sıkıntıya maruz kaldı. Cebrâil, Allah'ın emriyle gelerek, Felâk ve Nâs sûrelerini okumasını tavsiye etti. Onun için, bu sûrelerin Mekke'de olduğunu söyleyenlerin sözü daha doğrudur. Bu sûrelerin sadece sihir hakkında nâzil olduğunu düşünmeye, Felâk sûresinde sadece bir tek âyetin sihirle ilgili olması, diğer âyetlerin ise sihirle ilgili olmaması engeldir. Ayrıca, Nâs sûresinin bütünü'nün de sihirle ilgisi yoktur (Mevdûdî, 1991: VII, 314).

B. Rivâyetlerin Değerlendirilmesi

1. Sihri Kabul Edenlerin Görüşleri

Rasûlullah'a sihir yapıldığını kabul edenler, görüşlerini şu şekilde ortaya koymaktadırlar:

1. Mâzîrî, bazı bidatçilerin bu hadisin, nübüvvet makamına hâlel getirdiğini, peygamberin Cebrail'i görmediği halde gördüğünü hayal etmesinin, şeriate olan güvenilirliği zedelediğini düşündüklerinden dolayı ilgili rivâyetleri reddettiklerini belirttikten sonra görüşlerini şöyle açıklamaktadır: Tebliğ konusunda peygamberin doğruluğu ve güvenilirliği hâdiseler çerçevesinde sâbit olduğundan dolayı bidatçilerin görüşleri dikkate alınmaz. Risâlete dâhil olmayan dünya işlerine gelince o, bu hususta diğer insanların hastalanması gibidir (İbn Hacer, 1987: X, 237; Aynî, ts.: XXI, 280).

2. Ehl-i Sünnet ve cumhur ulemanın mezhebine göre sihir sâbittir. Onu inkâr edenlerin hilafına o, diğer şeyler gibi gerçek bir varlığa sahiptir. Onu inkâr edenler, sihir sonunda meydana gelen uydurma hayallerin hakikatle ilgisi bulunmadığını söylerler. Allah büyü-yü kitabında zikretmiş ve bunun öğrenildiğini bildirmiştir. Yine Kur'an'da sihir yapanın tekfir edileceğine işaret olmak üzere; kişiyle eşinin arasının büyü ile ayrıldığı belirtilmiştir. Bütün bunların, gerçekliği olmayan bir şeyin neticesi olması imkânsızdır. Sahih hadis, sihrin varlığını açıkça belirtmekte ve mantıki olarak da mümkün görmektedir (İbn Kesîr, ts.: XV, 813).

3. Felâk ve Nâs sûreleri Medenî'dir, Rasûlullah'a sihir yapılması sonucu nâzil olmuştur (Râzî, ts.: VIII, 762-763).

4. Sihre maruz kalan bir kişinin vücûdunda bir sıkıntı, bir elem hissetmesini hiç kimse inkar edemez. Ancak Allah, din, şeriat ve nübüvvet konusunda ne şeytanları, ne cinleri, ne de insanları ona musallat eder (Râzî, ts.: VIII, 764).

5. Sihir, hastalıklardan bir hastalık, illetlerden bir arızdır. Hastalık durumlarında onun başına gelenlerin mümkün olduğunu inkâr etmemek gerekir. Fakat bu durum, onun nübüvvetine tesir etmez (Kâdî İyâz, ts.: II, 186).

6. Sihir, Rasûlullah'ın bedenine tesir etmiştir. Sihrin, onun kalbine, itikadına ve aklına tesiri olmaz. Risâlete taalluk eden konularda sihrin etkisi sözkonusu değildir. Çünkü peygamberler, dünyaya ait konularda diğer insanlar gibidir (Kâdî İyâz, ts.: II, 187; Nevevî, 1972: XIV, 175; Kirmânî, 1985: XXI, 41).

7. Rasûlullah'ın yapmadığı bir şeyi yapmış gibi zannetmesi, gözde meydana gelen bir yanılgıya hamledilir. Bu durum, onun aklına herhangi bir hâlel getirmedığı gibi, risâlette bir karışıklık, dalâlet ehli için kınama, kusur ve ayıplama meydana getirmez (Nevevî, 1972: XIV, 175).

8. Bu hadisi rivâyet edenler, peygambere yalan isnadında bulunan ve ona düşmanlık besleyen kişiler değildir (İbn Kuteybe, 1972: 180).

9. Lebîd b. A'sam'ın Rasûlullah'a sihir yaptığı inkâr edilemez. Çünkü daha önce Yahûdîler peygamberlerine (Zekeriya b. Azin ve oğlu Yahya'ya) çeşitli şekillerde azap ve işkence yaparak öldürmüşlerdi. Allah dileseydi, peygamberlerini Yahûdîlerin bu tür hareketlerinden korurdu (İbn Kuteybe, 1972: 180-181).

10. Yahûdî bir kadın, kızartılmış koyun buduna zehir katarak, Rasûlullah'ı zehirledi. O, vefat edene kadar bu zehrin tesirinde kaldı. Sihir ise azap ve öldürmekle karşı karşıya kalmaktan daha kolay ve hafiftir (İbn Kuteybe, 1972: 180-181).

11. Rasûlullah, şeytanlardan korunmuştur. Allah onların tuzak kurmalarına izin vermez. “Şeytanlar Rasûlullah'ın namazını ifsad etmeye çalışmışlardı da, Allah onlara mani olmuştu.” Ona zarar vermeyen sihir de böyledir. Tebliğ taalluk eden hususlarda noksanlık olmaz. Ancak, konuşmaya gücü olmaması, bir şey yapmaktan aciz kalması ve bazı şeyleri tahayyül etmesi, diğer hastalıklar sonucunda meydana gelen etki gibidir. Ancak, bu durum devam etmez. Allah şeytanların tuzağını bozar (İbn Hacer, 1987: X, 238).

12. Makamının büyük olması ve sıdk sahibi olmasına rağmen Rasûlullah'a sihir mümkündür. Çünkü bunun olabilirliği karşısında onun açıklamaları vardır (İbn Hacer, 1987: X, 238).

13. Rasûlullah, Allah'a yönelip dosdoğru bir hal üzere dua etmesi hasebiyle sihir, aklına ve fehmine değil, bedenine tesir etmiştir (Kastallânî, 1990: VIII, 403).

14. Mevdûdî, eski ve yeni dönemdeki pek çok rasyonalistin Rasûlullah'a yapılan sihre karşı yaklaşımını beş maddede belirttikten sonra kendi görüşünü ortaya koymaktadır:

a) Onlar, bu rivâyetler kabul edilirse, bütün şeriatın şüpheyi düşeceğini söylemişlerdir.

b) Onlara göre, Rasûlullah'a sihrin tesiri olduysa, ki rivâyetlere bakılırsa olmuş; o zaman Rasûlullah'ın muhaliflerinin sihir tesiriyle, ona istediklerini söyleyip, yaptırdıkları reddedilemez.

c) Ayrıca, Rasûlullah'ın getirdiklerinin ne kadarının Allah'a ait olduğu, ne kadarının sihir tesiriyle söylenene ait olduğu bilinemez.

d) Onlara göre, bu rivâyetler kabul edilirse, Rasûlullah'ın kendisini peygamber zannettiği ve kendisine melek geliyor sandığı da söylenmek zorunda kalınır.

e) Yine onlara göre, Rasûlullah'a sihrin etki yaptığını söyleyenlerin delilleri ile Kur'an'ın beyanları çelişki arzetmektedir. Kur'an'da kafirlerin iddiası olarak Rasûlullah'ı sihire uğramakla nitelendirdikleri açıklanmıştır. Bu hâdise kabul edilirse, Kur'an kafirlerin iddiasını tasdik etmiş olur (Mevdûdî, 1991: VII, 319).

Sihir rivâyeti pek çok muhaddis tarafından rivâyet edildiğinden dolayı mütevâtir seviyesine ulaşmıştır. Sihir, sadece onun zatıyla sınırlı kalmıştır. Hatta başkaları onun bu durumunu fark etmemişlerdi. Nübüvvet görevini ifa bakımından ona bir hâle gelmemiştir. O dönemde Rasûlullah'ın bir âyeti unuttuğu ya da yanlış okuduğuna dair hiçbir rivâyet gelmemiştir. Sohbet, vaaz ve hutbelerinde aykırı bir talimat verdiğine dair de bir rivâyet yoktur. Hakkında vahiy olmayan bir konuda vahiy ileri sürdüğüne rastlanmamıştır. Namaz kılmadığı halde kıldığını zannettiği görülmemiştir. Eğer böyle birşey olsaydı, bütün Arabistan'da herkesin haberi olur ve sihrin ona tesir ettiği hemen yayılırdı. Onun nübüvvet görevi, bu sihirden hiç etkilenmedi. Yalnız, kendi şahsi hayatında bir miktar etkilenme olmuştur (Mevdûdî, 1991: VII, 320).

Bu rivâyettten, sihrin etkisiyle Rasûlullah'ın risâletinde eksiklik meydana geldiği sonucunun çıkarılması mümkün değildir. Rasûlullah'ın bir insan olarak Uhud savaşında yaralanması, attan düşerek incinmesi, akrep tarafından sokulması onun nübüvvet görevini etkilemediği gibi, Allah'ın onu koruma altına almış olması ilkesine de ters düşmez. Çünkü Allah, onun peygamberliğini koruma altına almıştır. Rasûlullah'ın şahsi yönü sihir altında kalmış olarak hastalanabilir. Yani ona sihrin tesir etmesi mümkündür. Bu, Kur'an-ı Kerîm'de sâbittir. A'râf sûresinde Hz. Musa karşısında Firavun'un sihirbazlarının orada-ki binlerce kişiyi sihirleyebildikleri açıklanmıştır (Mevdûdî, 1991: VII, 322).

15. Rasûlullah'ın dinî olmayan meselelerde tahayyüle maruz kalması, dinî konularda da vehme kapılabileceği anlamına gelmez. Sihir, onun bedenine tesir etmiş, aklını etkilememiştir. Şâyet, rivâyetin zâhîren delâlet ettiği husus kabullenilecek olsa bile, sihrin reddi anlamına gelmez. Çünkü, vahiy ve risâlete müteallik işleri, dünya işlerine kıyas etmek bâtıldır. Rasûlullah dinî konularda hata, tağyîr ve tebdilden korunmuştur. Dünya işlerinde ise, böyle bir durumu söz konusu değildir (Ebû Şehbe, 1990: II, 154).

Rasûlullah'ı iki yönüyle yani bir beşer ve bir de peygamber olması yönüyle değerlendirmek gerekir. Beşer olması bakımından, diğer insanlar için söz konusu olan bütün hususlar onun için de geçerlidir. Risâlet yönünden ise, masum olduğuna dair, aklî ve naklî delillerin olması nedeniyle, risâletini ihlâl edecek bir durum onun için asla câiz değildir (Ebû Şehbe, 1990: II, 154).

16. Bu rivâyetlerin hepsinin sıhhati kabul edildiği takdirde bile Rasûlullah'a isterse bir an olsun sihir yapılmış olduğuna mutlaka inanmanın vacip olduğunu ifade edecek kuvveti hâiz değildir. Zira bu rivâyetler haber-i âhaddır. Haber-i âhadın sıhhati ise, itikadın câiz

oluşunu ifade etse bile vücûbunu ifade etmez. Halbuki bundan itikadın vücûbu şöyle dursun, Kur'ân'ın nassına muhalif olduğundan dolayı câiz bile olamayacağına inananlar var. Nitekim, İmam Mâtûrîdî'den nakledildiğine göre Ebû Bekir Es'am: "Burada mervi olan sihir hadisesi metrûktur. Çünkü bu, kâfirlerin Rasûlüllah'a sihirlenmiş demelerinin doğruluğunu ortaya çıkarır. Bu ise Kur'ân'ın nassına aykırıdır" diyerek, Mu'tezile'nin bu fikirde ısrar ettiğini ve sihirden etkilenmenin peygamberlik görevine yakışmayacağını ifade etmiştir. Gerçi, Rasûlüllah'a sihir yapıldı da iptal edildi demekle, ona 'sihirlenmiş' demek arasında büyük fark vardır. 'Sihirlenmiş' demek, sihre mağlub olmuş anlamına gelir. Bu rivâyetler mağlub olduğunu değil, bilakis mucize olarak üstünlüğünü haber vermekte ve bu özellikle Kur'ân'ın nassını tahkik ve teyid etmektedir. Beşer olması açısından Rasûlüllah'ın şahsı, Uhud'da dişlerinin kırılması, Hayber'de zehirlenmeye kalkışılması gibi herhangi bir sebeple bir zarara maruz kalması, ölüm ve öldürülme gibi bir sıkıntıyla karşı karşıya kalması, hatta normal durumlarda hayal, unutma veya yapmak istediği bir fiili yapamama, akıl ve kalbinin selametine, aldığı vahye mani olamayacağı gibi, ilâhi yardım ve koruma ile bunların tashih ve izale olunmasının peygamberlik görevine "Allah seni insanlardan koruyacaktır" (Mâide, 5/67) vadine aykırı olamayacağının da unutulmaması gerekir. Peygamber'e bir sihir yapıldığına ve onun beşer olması açısından ondan biraz etkilendiğine inanmak câiz olabilirse de vacib değildir (Yazır, 1971: IX, 6356-6358).

17. Bu konuda hakikat ne ise doğru bir şekilde ortaya konulmalıdır. Bu açıdan Hz. Peygamber'e sihir yapıldığından bahseden bu rivâyetleri toptan reddetmenin de doğru olmadığı kanaatindeyiz. Bu rivâyetler, Hz. Peygamber'in hayatı, mucizesi, Allah'ın kendisini düşmanların şerrinden koruması açısından tarihi bir değere sahiptir. Bu rivâyetler bize, Hz. Peygamber'e kimliği ne olursa olsun, bir düşman tarafından zarar vermek maksadıyla sihir yapıldığını haber veriyor. Bu husus tarihi açıdan doğru olabilir. Kanaatimizce de doğrudur. Çünkü sihir, çok eski çağlardan itibaren varolagelmiş bir uygulamadır. Yahûdîlerin bununla fazlaca meşgul oldukları, düşmanlarından bu yolla intikam almaya çalıştıkları da bilinen bir gerçektir. Bu sebeple Hz. Peygamber'e de zarar vermek maksadıyla sihir yapmışlardır. Bu rivâyet olayın bu yönüne işaret etmektedir. Allah tarafından Cebrâil vasıtasıyla Hz. Peygamber'e bildirilmiştir. Hz. Peygamber'de bu sihrin bir tesiri söz konusu değildir. Allah bunu peygamberine bildirmek ve o sihri atıldığı kuyudan çıkarttırmak suretiyle, bunu yapan ve sihirden medet uman İslâm düşmanlarına bir ders vermeyi, rezil rüsvey ve mağlup etmeyi arzu etmiş, bunu da gerçekleştirmiştir (Ateş, 1996: 228-229).

2. Sihri Kabul Etmeyenlerin Görüşleri

Rasûlüllah'a sihrin yapıldığını kabul etmeyenler görüşlerini şu şekilde ortaya koymaktadırlar:

1. Bu haberler, nübüvvet makamına halel getirmek, peygamberlerin mucizelerini iptal etmek, mucizelerle sihirbazın fiilinin arasında fark olmadığına, ikisinin bir olduğuna inandırmak, cahilleri ve ayak takımını kendilerine boyun eğdirmek için inkârcılar tarafından ortaya atılmıştır (Cassâs, ts.: I, 49).

2. Sihirbazın filini korkunç ve dehşetli olarak gösterdiler. Bunu kabul ettirmek için Rasûlullah'a sihir yapıldığını, sihrin Rasûlullah'a: "Bana yapmadığım şey yaptığım gibi, söylemediğim şey söylediğim gibi zannettirildi" etkisini yaptığını ifade ettiler (Cassâs, ts.: I, 49).

3. Sihir olayı ile ilgili olarak nâzil olduğu iddia edilen Muavvizeteyn, Medenî değil, Mekki'dir (Kâsımî, 1960: XVII, 6304).

4. a) Rasûlullah'ın sihre maruz kaldığını anlatan hadis, kâfirlerin "O, büyülenmiştir" sözünün doğruluğunu gerektirdiğinden dolayı terkedilir.

b) Allah'ın kâfirleri yalancı çıkarmasından dolayı Kur'an nassına muhaliftir.

c) "*Allah seni insanlardan korur*" (Mâide, 5/67). "*Sihirbaz nereye giderse iflâh olmaz*" (Tâhâ, 20/69) âyetlerinde olduğu gibi, bu olayın doğruluğu nasıl mümkün olur.

d) Bu olayın doğruluğu kabul edilirse, sihirbazların bütün peygamberlere ve salih kişilere zarar vermeleri gerekir. Kendileri için büyük bir mülk elde etmeye muktedir olurlar. Bunların hepsi batıldır.

e) Bu vâkıa olmuşsa, kâfirlerin peygamberi 'meshûr' diye ayıplamaları doğru olur ve bu hususta amaçlarına ulaşırlardı. Bu olay peygambere yakışmaz (Kâsımî, 1960: XVII, 6308).

5. Sahih kitaplarda zikredilse bile, açık delillere dayanarak bu rivâyeti kabul etmemek anormal bir durum değildir. Çünkü bu hadis, ilim adamlarının ifade ettiği gibi, sened ve mana bakımından tenkid süzgecinden doğru bir şekilde geçirilerek tahrîc edilmiş değildir. Rasûlullah'a sihrin yapıldığını haber veren hadisler, 'âhad' haberlerdir. Âhad haberler akâid konusunda delil olarak kabul edilmez. Âhad haber konusundaki münakaşa, sahabe döneminde bilinen bir durumdu. Ör: "Ailesinin ağlaması sebebiyle ölüye azap edilir." hadisini Hz. Âişe 'nin reddedişi (Kâsımî, 1960: XVII, 6309).

6. Sihir bir hile ve hayaldir, sihrin aslı yoktur. Yüce Allah: "*Büyüleri sayesinde ipleri ve sopaları koşuyormuş gibi görünüyor.*" (Tâhâ, 20/66). Sahih olan şudur ki, hayal olan şeylerin hakikati yoktur. Sihir ve onun tesirini câiz gören küfre düşer (İbn Hazm, 1967: I, 46).

7. Sihirle ilgili hadis sahih değildir. Bu olay, Yahûdîlerin insanları Hz. Peygamber hakkında şüpheye düşürmek için ortaya attıkları bir iftiradır. "*Allah, seni insanların şerinden korur*" (Mâide, 5/67) âyeti delil olarak gösterilmektedir (Hicâzî, 1963: III, 97).

8. Sihirbazın bir olay meydana getirmesi mümkün değildir. Çünkü bir şeyi yaratmak Allah'a mahsustur. Sihirbazların ölüleri diriltmeleri, dağları yürütmeleri, suyun üzerinde yürümeleri ve havada uçmaları mümkün değildir. Bunların sihirle ilgili olabileceğini uygun görenlerin nübüvvet bilgilerini bilmeleri de imkânsızdır (Kâdî Abdülcebbar, 1969: I, 291).

9. Büyünün, peygamberi yapmadığı birşeyi yaptığını sanacak kadar etkilemesi meselesinin, bedenî herhangi bir hastalık veya günlük hayattaki bazı unutkanlık ve yanılmalar çerçevesine girmediği açıktır. Bilakis akla uzanan ve insan ruhunu etkileyen bir durum-

dur. Müşriklerin: “*Siz ancak büyülenmiş birisine tabi oluyorsunuz*” (İsrâ:17/47) sözlerini doğrular mahiyettedir. Araplar, ancak akli karışmış, yapmadığı bir şeyi yaptığını sanan ve böylece kendisine vahiy gelmediği halde geldiğini zanneden kimseye büyülenmiş derler. Peygamberliğin ne demek olduğuna, peygamberliğe neyin yakıştığına akıl erdiremeyen pek çok mukallid şöyle demektedir: “Büyünün, peygamberi etkilediğine dair rivâyet sahihtir. Ona inanmak gerekir. Ona inanmamak, bid’atçıların bid’atlerindendir. Çünkü, büyüü bir nevi inkâr etmektir. Halbuki büyüünün sıhhati Kur’ân’da beyan edilmektedir.” (Abdûh, 1332: 181).

Mutlak manada inanılması gereken şey, Kur’ân’ın doğru olduğudur. O, Allah ‘ın ki-tabı ve masum olan peygamberden tevatür yoluyla gelmiştir. O halde Kur’ân’ın tesbit ettiğine kesin olarak inanmak, reddettiğini de kesin olarak reddetmek gerekir. Kur’ân ise, peygamberden büyüü nefyetmektedir. Çünkü, büyülendiği iddiasını, düşmanları olan müşriklere nisbet etmektedir. Bu iddialarından dolayı da Kur’ân, onları azarlamaktadır. O halde, Rasûlullah kesin olarak büyülenmemiştir. Bu konudaki hadisi sahih farzetsek bile o, “âhad” haberdur. Âhad haberler, itikad konularında delil olarak alınmaz. Rasûlullah’ın aklının sihrin tesirinden korunmuşluğu, itikad konularındandır. O konuda kesin bilgiye ihtiyaç vardır. Bu konuda zan ifade eden bilginin alınması uygun değildir (Abdûh, 1332: 181).

Bu hadis, bize âhad yolla gelmiştir. Bu hadisi sahih kabul eden kimseye göre zan ifade etmektedir. Hadisin sahih olduğuna dair delil getiren kimseye gelince, bu konuda sahih bir delil yoktur. Bundan dolayı hadis, inanç konusunda delil olmaz (Abdûh, 1332: 181).

Rasûlullah’ın aklında karışıklık meydana geldiği zaman, tebliğ etmediği birşeyi tebliğ ettiğini, vahiy gelmediği halde geldiğini zannetmesinin câiz olduğu anlaşılabilir. Bu durum izaha gerek duymayacak kadar açıktır (Abdûh, 1332: 182).

Rasûlullah’tan sihri nefy etmek, mutlak anlamda sihrin nefy edildiği anlamına gelmez. Bazen sihrin, diğer insanlara cinler vasıtasıyla zarar vermesi câiz olur. Rasûlullah’ı Allah koruduğundan dolayı, sihrin ona isabet etmesi imkânsızdır. Allah kendisini seven kimseye cahil kimse tarafından zarar verilmesine müsaade etmez (Abdûh, 1332: 182).

10. Evet, bu tür rivâyetler var, fakat peygamberliğin fiil ve tebliğindeki ‘ismet’ sıfatına muhalif düşmektedir. Hz. Peygamber ‘in her sözü ve her hareketi birer sünnettir ve şeriattır. Bu itikad esasıyla o hadislerin bağdaştırılması mümkün değildir. Müşrikler, Rasûlullah’a büyülenmiş, sihir yapılmış bir kimse gözüyle bakınca, Allah derhal âyet inzâl buyurarak onda sihir ve büyü gibi şeylerin bulunmadığını haber verdi. Mezkur hadisler, Kur’ân’daki bu habere de muhalif düşmektedir. Onun içindir ki bu rivâyetler uzak görülmektedir. İnanç ve akide ile ilgili meselelerde bu tür ‘âhad’ hadislerle hükmolunmaz. Yegane kaynak Kur’ân’dır. Hadis kaynaklarına gelince; inanç mevzuunda sadece “mütevâtir” olan hadislerle amel edilir (Kutub, ts.: XVI, 445-446).

11. Hz. Peygamber’e hangi yahûdî çocuğu, ne zaman hizmet etmiştir? Gâyet ihtiyatlı hareket eden, kendisine gelen İbranice mektupları dahi güvenemediğinden dolayı, Yahûdîlere okutturmamak için Zeyd b. Sâbit’e İbranice’yi öğrenmesini emreden peygamber, bir yahûdî çocuğunu nasıl harim-i ismetine alır? Ona hizmet edecek pek çok müslü-

man evladı varken -ki bunlardan biri de Enes b. Mâlik'tir- yahûdî çocuğunun hizmetine ne gerek vardı? Tarihte peygambere hizmet eden bir yahûdî çocuğu bilinmediği gibi, peygamberin altı ay hasta yattığı, haşa ne yaptığını bilmez bir şaşkınlık içine düştüğü de bilinmemektedir. Bu rivâyetlerin, büyü ve nazarın etkisini desteklemek ve insanları bunlardan korkutmak amacıyla ortaya atıldığından şüphe yoktur. Verilmek istenen temel düşünce şudur: Büyü ve nazar peygambere bile tesir etmiştir. Onun için bunlardan sakınmak gerekir (Ateş, 1991: XI, 194-195).

Rasûlullah'a sihrin yapıldığını kabul edenler, onun bir insan olduğunu, diğer insanlardan farkının olmadığını, sair insanlar nasıl hastalığa, sıkıntıya maruz kalabiliyorlarsa, Rasûlullah'ın da bu tür hadiselerle karşı karşıya kalabileceğini belirtirler. Bu durum onun, Allah katındaki derecesinin yükselmesine sebep olur. Onda bir noksanlık ve kusur meydana getirmez. Her ne kadar Rasûlullah'ın beşeri yönü etkilense de, peygamberlik yönü asla etkilenmez. Çünkü o, Allah'ın emirlerini ümmete tebliğ konusunda vahiyin kontrolü altındadır. Nübüvvete asla hâlel gelmez.

Rasûlullah'a sihrin yapıldığını reddedenler, onun normal insanlardan farklı olduğunu, insanların ve şeytanların ona zarar veremeyeceğini, nübüvvetle bunun bağdaşmayacağını, bu olay kabul edildiği takdirde, nübüvvete hâlel geleceğini, şeriata olan güvenin sarsılacağını gerekçe olarak gösterirler. Ayrıca bu konudaki hadisin âhad haber olduğunu, âhad haberlerin ise itikad konularında delil olarak alınmayacağını ve bu konuda zan ifade eden bilginin alınmasının câiz olmadığını belirtirler.

Rasûlullah'a sihrin yapıldığını ve yapılmadığını savunanlar birçok noktada farklı düşünürlerken, bir noktada birleşirler: Bu olay ne suretle olursa olsun nübüvvete asla zarar veremez. Tebliğ konusunda Rasûlullah, Allah'ın koruması altındadır. Şeytanlar ve insanlar ona zarar veremezler. Bu konuda istek ve arzularına ulaşmalarına Allah mani olur.

Kaynaklarda Allah Rasûlü'ne yapılan sihirle ilgili pek çok rivâyet varken, bazılarının dediği gibi 'Böyle bir şey olmamış, sonradan ortaya atılmış, doğru değildir' diyemeyiz. O halde Kur'an-ı Kerim'in açık nassları, İslâm'ın temel prensipleri ve akıl ölçüleri çerçevesinde hadiseye bakmamız gerekmektedir.

Sonuç

Sahih ve güvenilir kaynaklar, Yahûdîlerin Hz. Peygamber'e sihir yaptığını belirtmektedir. Ancak, bu sihir olayında İslâm'ın temel prensiplerine uymayan farklı rivâyetler mevcuttur. Bir rivâyetin sahih ve güvenilir kaynaklarda geçmesi, onun doğru olması ve kabul edilmesi anlamını taşımaz. Şu kadar var ki, bir rivâyetin kimden geldiği, hangi kitapta geçtiği önemli olmasına rağmen, asıl önemli olan bu rivâyetin, Kur'an-ı Kerim'in temel nassları, İslâm'ın kesin prensipleri ve akıl ölçüleriyle örtüşüp örtüşmediğidir. 'Bu rivâyet şu alimden geldi, şu güvenilir kitapta geçti' demek, geçmişe körü körüne bağlı kalıp, rivâyetleri tenkid süzgecinden geçirmeden doğru olduğunu kabul edip nakletmek, bilimselliğe aykırı bir davranış olduğu gibi, ilmin gelişmesine de engeldir.

Peygamberlerine her türlü işkenceyi yapan, hatta onları öldüren Yahûdîler, Peygamberimiz'e de zarar vermek ve davetinde karışıkık meydana getirmek için sihir

teşebbüsünde bulunmuşlardır. Sihre maruz kalan bir kişinin vücudunda sıkıntı, elem ve kırınglık hissetmesini hiç kimse inkâr edemez. Rasûlüllah da insan olması itibarıyla sihre maruz kalınca, bedeninde bir sıkıntı, kırınglık ve halsizlik hissetmiş ve bu durum onda bir kaç gün devam etmiştir. Bu açıdan onun sihirden etkilenmesi, bir insanın hastalığa yakalanıp ondan beşer olarak etkilenmesi tarzında olmuştur. Kaynaklarda belirtildiği şekilde Allah Rasûlü'nün kırk gün, altı ay, hatta bir sene bu halde kalması mümkün değildir. Allah, peygamberini bu sihrin tesirinden korumuştur. Böylece bu sihrin Hz. Peygamber'in aklına, kalbine ve itikadına herhangi bir tesiri olmamıştır.

Kaynakça

- Abdûh, Muhammed (1332). *Tefsîru Cüz-i Amme*. Mısır: Dâru'l-Maârif.
- Ahmed b. Hanbel (1992). *Müsned*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Âlûsî, Ebû'l-Fazl Şehâbüddîn es-Seyyid Mahmûd(1987). *Rûhu'l-Meânî*. Beyrut: Dâru'l-Fikir.
- Atçeken, İsmail Hakkı (1996). *Hız. Peygamber'in Yahudilerle Münasebeti*. İstanbul: Marifet Yayınları.
- Ateş, Ali Osman (1996). *Oryantalistlerin İddialarına Cevaplar*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Ateş, Süleyman (1991). *Yüce Kur'an'ın Çağdaş Tefsiri*. İstanbul: Yeni Ufuklar Neşriyat.
- Aynî, Bedrüddîn Ebû Muhammed Mahmûd b. Ahmed (t.y.). *Umdetü'l-Kârî Şerhu Sahîhi'l-Buhârî*. Beyrut: Dâru İhyâü't-Türâsî'l-Arabiyyi.
- Beydâvî, Abdullah b. Ömer (1968). *Envâru't-Tenzîl ve Esrârü't-Te'vîl*.
- Beyhakî, Ebû Bekir Ahmed b. Hüseyin (1988). *Delâilü'n-Nübüvve*. Beyrut: Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye.
- Buhârî, Ebû Abdullah Muhammed b. İsmail (1992). *Sahîhu'l-Buhârî*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Cassâs, Ebû Abdullah Muhammed b. İsmail (t.y.). *Ahkâmu'l-Kur'an*. Beyrut: Dâru'l-Kitâbi'l-Arabî.
- Dinî Terimler Sözlüğü* (2009). İstanbul: Diyanet İşleri Başkanlığı.
- Diyârbekrî, Hüseyin b. Muhammed b. el-Hasan (t.y.). *Târîhu'l-Hamîs fî Ahvâli Enfesi Neffis*. Beyrut: Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye.
- Ebû Şehbe, Muhammed (1990). *Sünnet Müdafası*. trc. Mehmet Görmez-M. Emin Özafşar. Ankara: Rehber Yayıncılık.
- Hâzin, Alâuddîn Muhammed b. İbrahim (t.y.). *Tefsîru'l-Hâzin*. Beyrut: Dâru'l-Fikir.
- Hicâzî (1963). et-Tefsîru'l-Vâdîh. Mısır: Dâru't-Tefsîr.
- İbn Hacer, Şehâbüddînel-Askalânî (1987). *Fethu'l-Bârî Şerhu Sahîhi'l-Buhârî*. Kahire: Dâru İhyâü't-Türâsî'l-Arabiyyi.

- İbn Hazm, Ebû Muhammed Ali b. Ahmed b. Saîd (1967). *el-Muhalla*. Mısır: İdaretü't-Tibâati'l-Müniriyye.
- İbn Hayyân, Ebû Abdullah Muhammed b. Yusuf b. Ali b. Yusuf (1990). *el-Bahru'l-Muhît*. Beyrut: Dâru İhyâü't-Türâsi'l-Arabiyyi.
- İbn Kesîr, Ebû'l-Fidâ el-Hâfız (1969). *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*. Beyrut: Dâru'l-Marife.
- İbn Kesîr, Ebû'l-Fidâ el-Hâfız (t.y.). *Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsiri*. (Trc. Bekir Karlığa- Bedrettin Çetiner). İstanbul: Çağrı Yayınları.
- İbn Kuteybe, Ebû Muhammed Abdullah b. Müslim (1972). *Te'vîlu Muhtelefi'l-Hadis*. Beyrut: Müessesetü'l-Kütübi's-Sekafiyye.
- İbn Manzûr, Ebû'l-Fazl Cemâlüddîn Muhammed b. Mukerram (1990). *Lisânü'l-Arab*. Beyrut: Dâru'l-Fikr.
- İbn Mâce, Ebû Abdullah Muhammed b. Yezîd (1992). *Sünen*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- İbn Sa'd, Muhammed (1990). *et-Tabakâtül-Kübrâ*. Beyrut: Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye.
- Kâdî Abdülcebbar, Ebû'l-Hasen Abdülcebbar b. Ahmed (1969). *Müteşâbihu'l-Kur'an*. Kahire.
- Kâdî İyâz, Ebû'l-Fazl İyâz b. Musa b. İyâz (t.y.). *eş-Şifa bi Ta'rîfi Hukûki'l-Mustafa*. Beyrut: Dâru'l-Erkâm.
- Kâsımî, Muhammed Cemâlüddîn (1960). *Mehâsinu't-Te'vîl*. Beyrut: Dâru İhyâü't-Türâsi'l-Arabiyyi.
- Kastallânî, Ebû'l-Abbas Şihabüddin Ahmed b. Muhammed (1990). *İrşâdu's-Sârî li Şerhi Sahîhi'l-Buhârî*. Beyrut: Dâru'l-Fikir.
- Kirmânî, Ebû Abdullah Şemsüddin Muhammed b. Yusuf b. Ali (1986). *el-Buhârî bi Şerhi'l-Buhârî*. Beyrut: Dâru İhyâü't-Türâsi'l-Arabiyyi.
- Kurtubî, Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed (1952). *el-Câmî li Ahkâmî'l-Kur'an*. Kahire: Matbaatü Dâri'l-Kütübi'l-Mısriyye.
- Kutub, Seyyid (t.y.). *Fî Zilâli'l-Kur'an*. (Trc. M. Emin Saraç- İ. Hakkı Şengüler- Bekir Karlığa). İstanbul: Madve Yayınları.
- Mevdûdî, Ebû'l-Alâ (1991). *Tefhîmu'l-Kur'an*. (Trc. Komisyon). İstanbul: İnsan Yayınları.
- Müslim, Müslim b. Haccâc (1992). *Sahîhu Müslim*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Nesâî, Ebû Abdurrahmân Ahmed b. Şuayb (1992). *Sünen*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Nevevî, Muhyiddîn (1972). *Şerhu Sahîhi Müslim*. Beyrut: el-Matbaatü'l-Mısriyye.
- Râzî, Fahreddin (t.y.). *et-Tefsîru'l-Kebîr*. Mısır.
- Sâbûnî, Muhammed Ali (T.y.). *Saffetü't-Tefâsîr*. İstanbul: Der Saadet.
- Şevkânî, Muhammed b. Ali b. Muhammed (1964). *Fethu'l-Kadîr*. Mısır.
- Suyûtî, Abdurrahman b. Ebî Bekir (t.y.). *Tefsîru Kur'âni'l-Azîm*. Kahire.
- Yazır, Muhammed Hamdi Yazır (1971). *Hak Dinî Kur'an Dili*. İstanbul: Eser Neşriyat.